

**INDUSTRIA, MERKATARITZA
ETA TURISMO SAILA**

Merkataritza, Kontsumo eta Industria
Segurtasuneko Sailburuordetza
*Kontsumo eta Industria Segurtasuneko
Zuzendaritza*

**DEPARTAMENTO DE INDUSTRIA,
COMERCIO Y TURISMO**

Viceconsejería de Comercio, Consumo y
Seguridad Industrial
*Dirección de Consumo y Seguridad
Industrial*

IKUSKATZE KANPAINAK

Merkatu-kontrola bi modutara egiten da: batetik, autonomia-erkidegoen arteko salaketa, komunikazio edota inhibizioen ondoriozko unean uneko programatu gabeko jardueren bitartez. Bestetik, hainbat arrazoi direla-eta (arau-aldaketak, kontsumo handia, erreklamazioen kopurua, arazoak atzeman izana, normalizatu beharra eta abar), berariazko kontrolpean jartzeko hautatu diren produktu, zerbitzu edo ekintza komertzialetan eragina duten jarduera programatuen bitartez.

Oinarri horiei jarraituz, 2006an honako kanpaina hauek egin dira. Kronologikoki sailkatu ditugu, eta, jarraian, bakoitzari dagozkion emaitzak azalduko ditugu.

- 1. Karamelu, gozoki, txikle eta konfite eta bereziki “azukrerik gabeko” produktuak merkaturatu, etiketatu eta dagokien analisi-kontrola egiteko baldintzak.**
- 2. Aparkalekuak kontrolatzea.**
- 3. Glutenik gabeko elikagaien laginak hartzea.**
- 4. Multiprezio-establezimenduetan jantzien etiketak eta haien konposizioa kontrolatzea.**
- 5. Txakolinaren etiketak kontrolatzea.**
- 6. Minimotoen etiketak kontrolatzea.**
- 7. Alerta-sarean dauden jostailuak kontrolatzea.**
- 8. Produktu industrialak kontrolatzea: haurrentzako etxerako aldagailuak eta aulki-altuak.**
- 9. Argi-girlanden etiketak eta segurtasuna kontrolatzea.**
- 10. Jostailuen etiketak eta segurtasuna kontrolatzea.**
- 11. Web-orrietan aire-tarifak kontrolatzea.**

1. KAMELU, GOZOKI, TXIKLE ETA KONFITE ETA BEREZIKI “AZUKRERIK GABEKO” PRODUKTUAK (L21:1/06) MERKATURATU, ETIKETATU ETA DAGOKIEN ANALISI-KONTROLA EGITEKO BALDINTZAK

2006ko otsailean Kontsumo eta Industria Segurtasuneko Zuzendaritzako ikuskatze-zerbitzuek azukredun edo azukrerik gabeko karamelu, gozoki, txikle eta konfiteak merkaturatu, etiketatu eta dagokien analisi-kontrola egiteko baldintzen kanpaina gauzatu dute.

Kanpainaren helburuak honako hauek izan dira:

- Produktu horiek era egokian etiketatzen direla egiaztatzea
- Produktu horiek soltean saltzeko baldintzek dagokion Araubide Tekniko Sanitarioak xedatutakoa betetzen dutela baieztatzea.

- Zehaztapen analitikoaren bitartez, konposizioari dagokionez produktu horien etiketan adierazitakoa, batez ere “azukrerik gabekoa”, zuzena dela egiaztatzea.

Bi protokolo mota landu dira, bata ontziratutako artikuluentzat eta bestea soltean saltzen direnentzat.

Ikuskaritzak 150 ikuskatze-jardun egin ditu eta 133 produktu ikuskatu dira.

Protokolo bakoitzaren emaitzak honako hauek dira:

A protokoloa- Ontziratuta saltzen diren karamelu, gozoki, txikle eta konfiteak etiketatzeko eta saltzeko baldintzak.

Ikuskaturiko produktuek % 40,61 bat dator goian deskribatutako artikuluekin. Litxarreriak saltzen dituzten denda espezializatu, gozotegi, okindegi, supermerkatu eta egunkari-saltokiak ikuskatu dira, EAEko hiru lurraldeetan.

- Ikuskatutako produktuen % 98,52ak produktuaren izena adierazteko betebeharra betetzen du, izena fantasiazkoa izan gabe; EBko produktuaren arduraduna behar bezala identifikatzen da, eta produktuaren eduki garbia eta osagai-zerrenda ere zehazten dira.

"Azukrerik gabeko" produktu gisa saltzen diren ontziratutako produktuen etiketan nutrizio-informazioa erantsi behar da, nutrizio-propietateak dituztela aditzera ematen baitute.

- Ezaugarri horiek dituzten ikuskaturiko produktu guztietan (13) informazioa egokiro adierazi da araudiak xedatutakoaren arabera.
- Produktuen % 98,15en etiketak hizkuntza ofizialean daude eta produktuaren prezioa ere adierazten dute proportzio berean.
- % 5,56an produktuek ez dakarte haien arduradunaren helbiderik, ezta fabrikazio-lotearen zenbakirik ere.

Azaldutako emaitzen ondorioz, ontziratutako eta kanpaina honetan ikuskatutako “goxokien” etiketatzea zuzena dela eta salgai dauden artikuluen guztiek dagozkien etiketatze-arauek xedatutakoa betetzen dutela frogatu da.

B protokoloa- Banakako ontzitan sartuta edo solte saltzen diren karamelu, gozoki, txikle eta konfiteak etiketatzeko eta saltzeko baldintzak.

Egindako ikuskapenen % 59,39 banakako ontzitan sartuta edo solte saltzen diren karamelu, gozoki, txikle eta konfiteen gainean egin da, eta ikuskaturiko alderdiak etiketarekin eta saltokiaren salmenta-baldintzekin loturik daude.

Artikulu horiei dagokien Araubide Tekniko Sanitarioak artikuluen autozerbitzuko erregimenean sal daitezela baimentzen du, betiere ontzitan behar bezala sartuta eta

etiketatuta badaude. Era berean, produktuak zatika saltzeko ontziak irekitzea baimentzen du saltokiek honako baldintza hauek betetzen dituztenean:

- 1.- Ontziak zeukan informazioa gordetzea.
- 2.- Salmentan dauden produktuak —ontzietan edo ontzirik gabe daudenak— beira-arasatan edo babesturiko ontzietan jartzea.
- 3.- Etiketatako informazioa ontzietan bertan edo informazio-kartelean jartzea.

Izandako emaitzetatik honako hauek dira ondorioz aipagarrienak:

Informazio-karteletan ez da produktuen % 44,61ari buruzko honako informazio hau agertzen: produktuaren izena, produktuaren arduradunaren identifikazioa, EBn nork ontziratuta eta/edo saltzen duen, egoitza soziala eta osagaien zerrenda.

Ikuskatutako artikuluen % 7,59an ontziratuta gabe saltzen diren produktuen etiketak gordetzeko betebeharra ez da bete eta ehuneko berean produktu horiek ez dira behar bezala beira-arasatan edo babesturiko ontzietan jarri.

Solte saltzen diren produktuen salmenta-baldintzei dagokienez, establezimenduen % 31,65ek ez du produktuak itxitako ontzietan edukitzeko eta produktuak tresna egokiekin maneiatzeko betebeharra betetzen.

Laginak hartzea

Aukeratutako produktu guztien artean arauzko 12 lagin hartu dira, entseguen bitartez etiketetan osaerari buruz jartzen duena zuzena den eta araudiari egokitzen zaion egiaztatzeko.

Jasotako emaitzetatik lau laginek etiketetan irregulartasunak zeudela erakutsi dute. Hori konpontzeko jakinaren gainean jarri dira produktuen arduradunak.

Neurri zuzentzaileak

Produktuen arduradunen egoitza soziala kokatutako Autonomia Erkidegoetara 15 komunikazio egin dira, produktuetan atzemandako irregulartasunen berri eman eta horiek zuzentze aldera.

Orobat, EAEko lurraldeetan kokatuta egonda, produktuek izan beharreko informazioan akatsak zituzten establezimenduei akats horiek zuzentzea eskatu zaie. Guztira 20 establezimendu izan dira.

2. APARKALEKUAK KONTROLATZEA

Apirilaren bigarren hamabostaldian eta maiatzaren lehenengo hamabostaldian Kontsumo eta Industria Segurtasuneko Zuzendaritzaren Ikuskaritza Zerbitzuak Aparkalekuei buruzko Kanpaina gauzatu du EAEko hiru lurraldeetan.

Kanpainaren helburuak honako hauek izan dira:

- Aparkalekuetara sartzerakoan frogagiri edo egiaztagirik entregatzen den egiaztatzea.
- Aparkalekuko prezioak, ordutegiak eta funtzionamendu- eta erabilera-arauak ikusteko moduan adierazten direla egiaztatzea.
- Fakturazioa egiten den denbora-tartea egiaztatzea.
- Erreklamazio-orriak eta orri horiek dituztela adierazten duten kartelak dituzten egiaztatzea.

Horretarako, Aparkalekuei buruzko azaroaren 14ko 4/2002 Legeak xedaturikoa kontuan hartzen duen ikuskaritza-protokoloa prestatu da.

52 aparkaleku-establezimendu ikuskatu eta ikuskaritzako 47 protokolo egin dira. Izandako emaitzen ondorioak honako hauek dira:

- Ikuskatutako aparkaleku-zerbitzuetatik gehienek, % 95,75ek, frogagiria edo egiaztagiria entregatzen dute aparkalekura sartzerakoan.
- Frogagiri edo egiaztagiri guztietan aparkalekuan sartutako eguna eta ordua adierazten da.
- Ibilgailuaren identifikazioa erabiltzaileei entregatutako agirien % 23,40ean soilik agertzen da.
- Ikuskatutako egiaztagirien % 10,64ean aparkalekuaren erabiltzaileak aparkalekuaren arduradunari ibilgailuaren giltzak eman dizkion ala ez adierazten da.

Araudiaren baldintzetako batek honako alderdi hauei buruzko ikusteko moduko informazio argia jartzera behartzen ditu aparkalekuak:

- Prezioak. Aparkalekuen % 95,75ek egokiro betetzen du baldintza hori.
- Ordutegiak. Aparkalekuen % 85,11k informazio egokia eskaintzen du.
- Aparkalekuaren erabilera- eta funtzionamendu-arauak. Ikuskatutako establezimenduen % 87,24k baldintzak egokiro betetzen ditu.
- Aparkalekuen % 44,68k adierazitako informazioaz gain bestelako alderdiei buruzko informazioa ere erakusten die erabiltzaileei.

Aplikatu beharreko kobratze-tarifei dagokienez denbora-tarte zehatz batentzako ordainketa modu bakarra ez dagoela egiaztatuta da, baizik eta egonaldiak hainbat eratarik kobratzen dituztela aparkalekuek:

- Establezimenduen % 25,53k ordu edo frakzio bakoitzeko kobratzen du.
- % 4,26k ordu-erdi edo frakzio bakoitzeko fakturatzen du.
- Aparkalekuen % 21,28k hamabost minutu edo frakzio bakoitzeko kobratzen du.
- % 4,26k hamar minutu edo frakzio bakoitzeko kobratzen du eta ehuneko berak bost minutu edo frakzio bakoitzeko.
- Aparkalekuen % 23,40k minutuko fakturatzen du.
- Badaude aurreko idazpuruetan azaltzen ez diren ordaintzeko beste modalitate batzuk, aparkalekuen % 34k egiten duenaren erakusgarri direnak.

Erreklamazio-orriak badaudela adierazteko informazio-kartelari dagokionez, establezimenduen % 87,23k badute kartel hori.

Aparkalekuen % 93,62k baditu Erreklamazio Orriak.

Neurri zuzentzaileak

Aparkalekua benetan erabilitako denboraren arabera tarifak aplikatzen ez zituzten hamar establezimenduri tarifa horiek benetan erabilitako denborari egokitzea eskatu zaie.

3. GLUTENIK GABEKO ELIKAGAIEN LAGINAK HARTZEAREN KONTROLA

EAEko Administrazioaren (Merkataritza, Industria eta Turismo Saila, Osasun Saila eta Nekazaritza, Arrantza eta Elikadura Saila) eta Euskadiko Zeliakoen Elkartearen (EZE) artean baterako jardunak egiteko Lankidetzaren Hitzarmenaren arabera, Kontsumo eta Industria Segurtasuneko Zuzendaritzaren Ikuskaritza Zerbitzuak glutenik gabeko elikagaien laginak hartzeko kanpaina egin du.

Kanpainaren helburuak

- Analisisien bitartez egiaztatzea "glutenik gabeko" bezala saldu eta etiketatzen diren elikagaiek beren osagaien artean glutenik, kontserbagarririk eta/edo edulkoratzailezik ez dutela.
- Entsegu-txostenaren bitartez egiaztatzea produktuak glutenik ez duela adierazten duen "galburu barradunaren" logoa etiketan daramaten elikagaiek osagai hori ez dutela.
- Osagai-zerrendan glutenik ez dutela adierazten duten elikagaiek glutenik ez dutela berrestea laborategiko entseguen bitartez.

27 arauzko lagin hartu dira honako produktu mota hauen artean:

- Zerealezko haur-ahienak.
- Glutenik gabeko elikagaiak eskuz egiten dituzten okindegi eta gozo-dendetako gaienak.
- Hestebete eta haragi-prestakinenak
- Esne-postreenak
- Janurreko-produktu eta saltsenak

Entseguen emaitzek honako hau adierazi dute:

24 lagin aztertu ahal izan dira (horietako hiru baztertu egin dira ezarritako ezaugarriak ez baitzituzten betetzen).

Aztertutako lagin guztien emaitzak zuzenak izan dira, elikagai horien gluten-edukia 200 ppm-tik beherakoa baita, araudiak ezartzen duen bezala. Horretaz gain aztertutako lagin bakoitzak 20 mg/Kg-tik beherako gluten-edukia duela nabarmendu eta erantsi behar da.

Datu horiek 2005ean egindako kanpaina berdineko datuekin alderatzen badira hobekuntza garrantzitsua gertatu dela ikus daiteke. 2005ean aztertutako produktu guztiak zuzenak izan ziren baina % 33k 16,8 eta 132 mg/kg arteko gluten-edukia zuen.

4. MULTIPREZIOKO DENDETAN JANTZIEN ETIKETAK ETA SEGURTASUNA KONTROLATZEA

Ekaina osoan multiprezioko dendetan saltzen diren jantzien etiketak kontrolatzeko eta laginak hartzeko kanpaina egin zen EAEko hiru lurraldeetan.

Kanpainaren helburuak honako hauek izan dira:

- Denda horietan salgai jarrita dauden jantziek dagokien etiketa daukatela eta bertan araudiak eskatzen duen nahitaezko informazio guztia agertzen dela egiaztatzea.
- Etiketako nahitaezko informazioa hizkuntza ofizialean egotea.
- Hainbat jantzitan egindako laborategiko entseguen bitartez etiketan agertzen den konposizioa entseguen bat datorrela egiaztatzea.

Kanpainaren emaitzak

EAEko hiru lurraldeetako 45 establezimendu ikuskatu dira, horien artean Multiprezioko Dendak, Ekialdeko Bazarrak eta beste herrialde batzuetatik ekarritako jantziak handizka saltzen dituzten handizkako establezimenduak.

130 jantzi ibilgetu dira badaezpada, haien etiketek nahitaezko baldintzak betetzen ez zituztelako.

Arauzko 12 lagin hartu eta CICCaren laborategira bidali dira. Emaitzak ez dira oraindik jaso.

Ikuskaritza-protokoloen emaitzei buruz honako hau da nabarmentzekoa:

- Ikuskatutako jantzien % 5,13k ez darama etiketarik. Araudiak eskatutako baldintzak betetzen dituzten etiketak eduki behar dituzte jantzi guztiek.
- Jantzien etiketek honako informazio hau izan behar dute: produktuaren arduradunaren datuak, inportatzailearen IFZa, produktuaren jatorrizko herrialdea beste herrialde batetik etorri gero eta jantziaren konposizioari buruzko datuak. Honako hau azpimarratzekoa da:
 - Ikuskatutako 31 jantzitan (% 39,7), ez dago produktuaren arduradunaren daturik, izen sozialik edo fabrikatzailearen, saleroslearen edo inportatzailearen izenik.
- Jantzien etiketan jantziaren konposizioari buruzko datuak agertu behar dira. Jantzien % 93,59k informazio hori badakar eta araudiaren arabera zuzena da.
- Etiketak bete beharreko beste baldintza bat aurkezpenari buruzkoa da. Etiketan aurkeztutako informazioak argia eta ikusteko modukoa izan behar du, tamaina

egokia duen letrarekin eta hizkuntza ofizialean idatzia, jantziari irauteko moduan josia edo itsatsia eta material gogorrez egina.

- Atal horri dagokionez ikuskatutako jantzien etiketek % 83,33an egokiro betetzen dituzte eskaturiko baldintzak. Baldintza horietako bat, nahitaezko informazioa hizkuntza ofizialean jantzeari dagokiona, % 23,08k (18 jantzi guztira) ez du bete.
- Ikuskatutako jantzien % 92, 31k etiketan aukerako etiketa ere badarama eta agindutakoari behar bezala egokitzen zaio.
- Protokoloaren atal bat establezimenduetan Erreklamazio Orriak dituztela adierazten duen kartelari buruzkoa eta ikuskapenaren momentuan orri horiek edukitzea edo ez edukitzeari buruzkoa da.
 - Ikuskatutako 45 establezimenduetatik 12tan (% 26,66) ez dute aurreko puntuan adierazitako informazioa.
- Azkenik, ikuskatutako 7 produktutan (% 8,97) ez da Publikoarentzako Salmenta Prezioa azaltzen.

Azterketaren emaitzetatik honako hau ondoriozta daiteke:

- Kanpaina honetan ikuskaturiko jantzien % 39,64k Jantziak etiketatzeko araudiaren eskakizunen bat ez du betetzen.
- Gutxien betetzen diren eskakizunak identifikazio-datuak eta produktuaren arduradunaren IFZari buruzkoak dira. % 42,14ko proportzioan, eta % 23,08an etiketa ez dago hizkuntza ofizialean.

Laginak hartzea

Legezko 12 lagin hartu dira eta horietatik 11 ez dira zuzenak izan. Hona hemen irregulartasun ohikoenak: jantzia osatzen duten zuntzen izena zuzena ez izatea, produktuaren arduradunaren datuetan identifikazioa falta izatea, etiketan adierazitakoarekin bat ez etortzea egiazko konposizioa, eta hizkuntza ofiziala ez izatea.

Neurri zuzentzaileak

Produktuen arduradunak kokatuta dauden Autonomia Erkidegoko Kontsumo Zuzendaritzei atzemandako irregulartasunak helaraztea komunikazio baten bidez. 44 komunikazio egin dira.

Laginak hartutako establezimenduei ikuskapenean atzemandako akatsen berri ematea eta honako hau jakinaraztea: salmentarako behar bezala etiketatutako produktuak izateko betebeharra eta erantzukizuna duela, baita artikulu bakoitzaren jatorria egiaztatzen duen dokumentazioa izatekoa ere.

Badaezpada ibilgetutako artikuluak berriz ere salgai jarriko dira, ikuskatzailearen bisitaren ondoren eta dagokion baimenarekin, behar bezala etiketaturik daudela egiaztatzen denean.

5. TXAKOLINAREN ETIKETAK KONTROLATZEA

Ostalaritzan, jatetxeetan, elikagaien txikizkako establezimenduetan eta salgune handietan/supermerkatuetan Txakolin gisa saltzen den ardoa Jatorrizko Deiturako Txakolina dela eta botilaren aurrealdean Deituraren etiketa eta atzealdean zenbakituta dagoen Jatorrizko Deituraren Kontseilu Erregulatzaileak emandako etiketa duela egiaztatzea izan da uztaillean EAEko hiru hiriburuetan egindako Kanpainaren helburua.

Honako hauek ikuskatu dira:

- Ostalaritza, jatetxe eta elikagaien txikizkako zerbitzuak eskaintzen dituzten 40 establezimendu eta
- 9 supermerkatu/salgune handi.
- 113 akta eta/edo ikuskaritza-protokolo bete dira.

Ikuskatutako tabernetatik 3tan, 2 Gasteizen eta 1 Bilbon, ikuskapenaren unean ez zen Txakolinik saltzen. Bilbon ikuskatutako 4. taberna bat oporrak zirela-eta itxita zegoen.

Egindako 113 protokoloen emaitzak honako hauek dira:

- Ikuskatutako establezimenduen % 96,46k bazuen Txakolina.
- Egiaztatutako botila guztiek (44) adierazitako marka zeramaten etiketan eta guztietan agertzen zen Txakolin hitza.
- Ikuskatutako ardoetatik % 78,67k etiketan zegokien Jatorrizko Deitura zeramaten, eta
- % 78,67k dagokion Kontseilu Erregulatzaileak igorritako zenbakitutako etiketa zeraman.

Datu horietatik ondoriozta daiteke ikuskaturiko ardoen % **21,33** ez dela Jatorrizko Deituradun Txakolina nahiz eta etiketan Txakoli hitza jarri.

4 markatan Txakolin hitza agertzen da etiketan, baina ez dute adierazten baimendutako Deituretakoren batekoak direnik.

Neurri zuzentzaileak

Atzemandako akatsen berri eman zaio Nekazaritza, Arrantza eta Elikadura Sailari, arlo horretako organo eskuduna izaki.

6 eta 7. MINIMOTOEN ETIKETAK KONTROLATZEA ETA JOSTAILUEN ALERTA SAREA

Uztaillean hiru lurraldeetako ikuskaritza-zerbitzuak minimotoen etiketak kontrolatzeko eta jostailuen alerta-sarearen kanpainak egin ditu.

Oso bestelako produktuak badira ere, oraingoan batu egin dira, ikuskatu beharreko establezimendu gehienetan bi produktu mota horiek saltzen baitituzte: EAEko hiru

lurretan banatuta dauden eta nagusiki Asiako herrialdeetatik artikulua inportatzen dituzten handizkako establezimenduak izaten dira.

Minimotoen etiketak

Kanpainaren xede izandako minimotoak honako hauek dira: adingabe eta helduek dibertitzeko edota aisiarako erabiltzen dituzten errektza-motora duten eta bide publikotik ibili ezin diren minimotoak.

Minimotoak ez dira jostailuak eta horregatik ezin dira saldu jostailu-dendetan, ezta supermerkatu edo salgune handietako jostailu-sailetan.

Honako hauek izan dira ezarritako helburuak:

- Minimoto guztiek “CE” marka eta datu guztiak biltzen dituen ezaugarrien plaka daramatela egiaztatzea.
- Minimoto guztiek CE onespren-aitorpena dutela egiaztatzea Makinen eta Bateragarritasun Elektromagnetikoaren Zuzentarauari jarraiki.
- Erabilera-eskuliburuan minimotoak erabili eta mantentzeko beharrezko diren argibide eta segurtasun-ohar guztiak daudela eta hizkuntza ofizialean daudela egiaztatzea.

Era berean, agindua eman da artikuluko horiek kanpainaren helburuetan ezarritako eskakizunen bat betetzen ez badute, ikuskaritza-zerbitzuak badaezpada artikuluko horiek ibilgetzeko.

Emitzen txostena

Handizkako eta espezializatutako denden artean 30 establezimendu bisitatu dira eta ez da minimotorik aurkitu salgai. Establezimendu gehienetan minimotoak Asiatik datoenez, segurtasun-arazoak dituztela eta, beharrezko dokumentaziorik ekartzen ez dutenez, ez dituztela saltzen aipatu dute.

Establezimenduetako batean 14 unitate ibilgetu dira, beharrezko dokumentaziorik ez baitzuten.

Beste establezimendu batean, minimotorik izan ez arren bezeroren batek eskatuz gero Madrilgo banatzaile batekin harremanetan jartzen direla adierazi dute.

Alerta Sarean dauden jostailuak

Kanpainaren helburuak honako hauek izan dira:

- 2006ko ekainera arte Alerta Sarean jarririko jostailuak, eta betiere ikuskaritza-zerbitzuak aztertu ez dituzte gagozkiela, jostailu horiek sal ditzaketen handizkako establezimenduetan aurkitu ez direla egiaztatzea. Aurkituz gero erretiratu egingo dira.
- Alertaturiko jostailuen antzeko ezaugarriak dituztenak aurkitzen badira, arazko laginak hartuko dira produktuaren segurtasuna frogatzeko.

- Ikuskatutako handizkako establezimenduei alertaturiko jostailuen berri, horien arriskuen berri eta jostailuak saltzerakoan segurtasunari buruz araudiak ezarritako betebeharren berri ematea.

Arabako eta Gipuzkoako handizkako establezimenduak ikuskatu dira eta alertaturiko jostailu bakoitzaren fitxaren kopia bana eman zaie, nahiz eta ikuskatutako establezimenduetan ez den horrelako jostailurik topatu.

Jostailu bati arauzko laginak hartu zaizkio, alertaturiko beste baten antza baitzuen. CICCaren laborategira bidali da entseguak egiteko. Entseguen emaitzetan akatsak atzeman dira, hain zuzen ere haurren segurtasuna arriskuan jar dezaketen akatsak, eta jostailua alerta-sarearen sisteman sartu da, merkatutik ateratzearren.

8. PRODUKTU INDUSTRIALAK KONTROLATZEA: HAURRENTZAKO ETXERAKO ALDAGAILUAK ETA AULKI ALTUAK

Haurrentzako etxerako aldagailuen eta aulki altuen laginak hartu dira kanpainan, honako hauek egiaztatzeko:

- Artikulu horien etiketak, markak eta argibideak zuzenak direla.
- Entseguen bitartez egiaztatzeko modu seguruan eraikita daudela.

Horretarako, haurrentzako aulki altuen hiru lagin hartu dira, eta laborategiko emaitzen arabera, bik irregulartasunak zituzten erabiltzeko eta funtzionamenduko jarraibideei buruzko informazioan eta etiketan agertu beharreko bestelako informazioari dagokionez.

Kontsumo Zuzendaritzari jakinarazi zaie non dauden kokatuta produktu horien arduradunak, akatsak zuzen ditzaten.

Etxerako aldagailuei gagozkiela, hiru lagin hartu ziren eta bi zuzenak ez zirenez, merkatutik kendu egin ziren.

Hirugarren laginari dagokionez, laborategiko emaitzen zain gaude oraindik.

9. ARGI GIRLANDEN ETIKETAK ETA SEGURTASUNA KONTROLATZEA

Argi-girlanden etiketak eta segurtasuna kontrolatzeko kanpaina eraman du aurrera ikuskatze-zerbitzuak 2006ko azaroan.

Salmentan dauden girlandek etiketei buruzko baldintza guztiak betetzen dituztela egiaztatzea izan da kanpainaren helburua. Halaber, girlanden legezko laginak hartu dira, produktuak araudiarekin bat datozela egiaztatzeko entseguen bidez.

Emaitzak aztertu ostean, zera esan dezakegu:

86 produkturi dagozkion beste horrenbeste ikuskaritza-protokolo egin dira; hortaz, kanpainaren programazioaren arabera, % 86 bete dugu.

Ikuskatutako produktu guztiek daramate “CE” logoa.

Ikuskaturiko girlanden % 91,57n behar bezala adierazten ziren produktuaren arduradunaren identifikazio-datuak, haren helbidea eta jatorrizko herrialdea, eta produktua beste herrialderen batetik inportatua ote den.

Girlanden etiketan zein motatakoak diren argitu behar da, gehieneko potentzia eta zenbateko elikatze-tentsioa erabiltzen duten. Artikuluen % 93k egokiro biltzen zituzten datu horiek.

Aplikatu beharreko UNE arauan ezarritako erabilerarako oharrak izan behar dituzte girlanda guztietan. Ikuskatutako girlanden % 75ek bazituzten ohar horiek.

Girlanden % 90en hizkuntza ofizialean dago informazioa, argi eta ikusteko moduan, eta publikoarentzako salmenta-prezioa ere badakarte.

Ikuskaturiko establezimenduen % 86,63ren kasuan, badituzte erreklamazio-orriak eta orri horiek badituztela iragartzeko kartela ere agerian dute.

Laginak hartzeari dagokionez, girlanden legezko 6 lagin hartu ditugu. Entseguen txostenetako emaitzei jarraiki, aztertutako 4 girlandek emaitza zuzena eman dute.

Batek akatsak zituen etiketan, eta produktuaren arduradunari jakinarazi zaio akatsak zuzentze aldera.

Beste girlanda baten kasuan, erabiltzaileen segurtasuna arriskuan jar dezaketen akatsak atzeman dira, eta alerta-sarearen sisteman sartu dugu.

Kanpaina horren plangintzaren barruan, ikuskaritza-zerbitzuari honako agindu hau eman zaio: etiketan nahitaez agertu beharreko adierazpenak, produktuaren arduradunaren datuak eta helbidea, erabiltzeko jarraibideak eta/edo segurtasun-oharrak hizkuntza ofizialean ez dituzten girlandak topatuz gero merkatuan, badaezpada ibilgetzeko.

Agindu hori betetz, hainbat motatako 302 girlanda ibilgetu dira. Era berean, girlanda mota bereko 14 ale suntsitu dira ikuskaritza egiteko unean, etiketaren nahitaezko daturik ez zutelako.

Kanpaina horren barruko jarduntzat hartu behar dira, halaber, EAeko helbidea duten eta girlanda-inportatzaile diren hiru enpresari egindako ikuskapenak; izan ere, Aduanetako Administrazioaren zerbitzuetatik enpresa horien girlandak bidali zituzten aztertzeko.

Entseguen emaitzetan atera zenez, etiketan akatsak zituzten, baina berriro etiketatuta zuzen zitezkeen. Ikuskaritza-zerbitzuak egiaztatu egin zuen merkatuan jarri aurretik akats horiek zuzendu zirela.

Orain arte esandakoaren ondorio gisa, honako hau aipatuko dugu:

Merkatura atera aurretik, Aduanetako Administrazioaren zerbitzuek girlanden laginak hartzen dituztenez, inportatzaileek produktu seguruak atera ditzakete merkatura, eta

etiketetan akatsik izanez gero, ikuskaritza-zerbitzuek zuzendu eta kontrolatu egiten dituzte, merkaturatu baino lehen.

Ikuskatutako produktuek etiketari eta segurtasunari buruzko arauak behar bezala betetzen dituztela egiaztatzen da.

Dena den, beste herrialdeetatik datozen produktuek etiketetan akatsak dituztela ikusi dugu, eta horregatik ibilgetu egin ditugu; beraz, ezin izango dira merkaturatu ikuskaritzak egiaztatu arte behar bezala etiketatuta daudela.

10. JOSTAILUEN ETIKETAK ETA SEGURTASUNA KONTROLATZEA

Azaroaren 9tik 24ra bitarte, EAeko hiru lurraldeetan Jostailuen Kontroleko eta Segurtasuneko Kanpaina egin da.

Kanpainaren helburuak honako hauek izan dira:

- 1.-** Hautatutako establezimenduetan aurkitzen diren jostailuen etiketa- eta segurtasun-baldintzak egiaztatzea.
- 2.-** Ikuskaritzaren ustez, etiketetan akatsak edo segurtasun-arazoak izan ditzaketelako hautatutako jostailu-dendetan legezko laginak hartzea.

Ikuskatzeak honako establezimendu mota hauek izan ditu jomugan: bazarrak, multiprezioko dendak, “Dena ehunean” gisako dendak, supermerkatuak, artikulu merkeak saltzen dituzten handizkako establezimenduak eta jostailu didaktiko eta hezigarrien salmentan espezializatutako dendak.

237 jostailu ikuskatu eta goian aipatutako establezimenduetako 85en 219 ikuskaritza-protokolo egin dira, jostailuen legezko 9 lagin hartuta.

Ikuskatzean hainbat motatako 180 jostailu-unitate ibilgetu dira (piladun panpinak, hartzatxoak, jostailu magnetikoak eta jostailu elektrikoak), etiketan nahitaez eraman beharreko datuak ez zeramatzatelako, informazioa hizkuntza ez-ofizialean aurkezteagatik eta/edo segurtasun-oharrak edo erabilera-jarraibideak behar ez bezala emateagatik.

Halaber, 6 jostailu ibilgetu ziren etiketan akatsak izateagatik. Txosten hau idazterakoan, establezimenduak zuzendu zituen akatsak eta jostailuak merkaturatzeko baimena lortu zuen.

Garatutako protokoloen emaitzen arabera, honako ondorio hauek atera ditugu:

- 1.-** Ikuskatutako jostailuen % 99,09k “CE” marka darama, behar bezala jarrita.
- 2.-** Jostailuen % 98,48ren etiketan produktuaren arduradunaren identifikazio-datuen berri ematen da.

3.- Ikuskatutako jostailuen 12k —hau da, % 5,48k— ez du produktuaren arduradunaren helbidearen berri ematen.

4.- Erabilerari eta segurtasunari buruzko oharrak eta arduradunaren identifikazio-datuak behar bezala adierazi dira jostailuen % 92,24n.

Alabaina, ikuskatutako jostailu elektrikoen 28 motetatik 5en baino ez da adierazi jostailuaren tentsio elektrikoa, eta nahitaezkoa da datu hori ematea.

Jostailua zenbat urteko haurrentzat den egokia ere ezinbestean adierazi behar da etiketan. Batik bat, 36 hilabetez azpiko haurrentzat diren jostailuetan adierazi behar da, honako esaldi honekin: “ez da komeni 36 hilabetez azpiko haurrek erabiltzea”.

Ikuskatzean egiaztatu denez, zalantzarik gabe 36 hilabetez azpiko haurrentzako diren zenbait jostailuk ohar hori daramate, eta ohar hori ez denez behar bezain argia, horrek kontsumitzaileari nahasmendua eragin diezaioke.

5.- Kontrolatutako ia jostailu guztiek (% 98,63k) jendearentzako salmenta-prezioa adierazten dute.

6.- Ikuskatutako establezimenduen % 10ean ez da ageri erreklamazio-orriak badaudela dioen informazio-kartela, eta, gainera, establezimenduan ere ez dituzte orri horiek.

7.- Hartutako laginekin egindako entseguen emaitzen zain gaude oraindik.

Ondorioz, honako hau esan dezakegu:

- Ikuskatutako ia produktu guztiek “CE” marka daramate, baita arduradunaren identifikazio-datuak eta helbidea ere. Gainera, segurtasun-oharrak eta erabilera-jarraibideak behar bezala adierazi dira, ikusteko eta irakurtzeko moduan eta hizkuntza ofizialean.

- Hala ere, haurren segurtasunerako arriskutsuak direlako alerta-sarean jarriko jostailu kopurua aintzat hartuta, eta jostailu horietako asko beste herrialdeetatik datozela kontuan izanik, ezinbesteko iritzi diogu jostailuen ikuskapenak egiten jarraitzeari, honako helburu hauek lortzeko:

- Saltzeko dauden jostailu guztiek “CE” logoa daramatela egiaztatzea; marka hori baldin badute, produktua Europako legeen arabera dela esan nahi du, Europar Batasunean produktuaren arduraduna erabat identifikatuta dagoela, informazio guztia hizkuntza ofizialean dagoela, eta jostailua behar ez bezala erabiltzeak eragin ditzakeen arriskuei buruzko oharrak ere badituela.
- Jostailuaren diseinua egiaztatzea. Erraz askatzeko moduko zati oso txikiak, soka luzeegiak eta ertz zorrotzak dituzten jostailuek lesio eta istripu larriak eragin ditzakete, bereziki 36 hilabetez azpiko haurren artean.

11. WEB ORRIETAN AIRE TARIFAK KONTROLATZEA

Kanpaina horren helburua honako hau izan da: EAEko aireportuetan aritzen diren aire-konpainien web-orrietan publizitate engainagarria ba ote dagoen egiaztatzea, txartelen prezioa iragartzeko garaian.

Horretarako, honako metodologia hau erabili dugu: gure erkidegoan aritzen diren konpainien web-orri guztietan sartu, eta hiru aireportuetakoren batetik ateratzen den hegaldirik ba ote dagoen egiaztatzea.

Egiaztatutakoan, hegaldi bat aukeratu eta txartel bat erosteko pausoak egin ditugu, itxuraz. Konpainia bakoitzarekin lau aldiz egin dugu operazio hori, gure erkidegoan aritzen diren 14 konpainietan.

Emaitzen arabera, 8 konpainiak hegaldien prezioa modu engainagarrian iragartzen dute. Izan ere, enpresa horiek Internet bitartez iragartzen dituzten hegazkin-txartelen zenbatekoak ez datoz bat txartel horien azken kostuarekin, zenbait kontzeptu biltzen ez dituztelako (tasak eta igorpen-gastuak, esaterako), eta horrek bidaiaren prezioa nabarmen garestitzen du. Horrela, bada, konpainia horietako bakoitzari zigor-espeditentea ireki zaio.

Euskadiko Kontsumitzaile eta Erabiltzaileen Estatutuak ezartzen duenez, produktu, ondasun eta zerbitzuen eskaintza, sustapen eta publizitateak argiak behar dute, eta hortaz ezin dute nahasmendurik eragin horien guztien ezaugarrien eta erosteko baldintzen inguruan. Kontsumo eta Industria Segurtasuneko Zuzendaritzaren ustez, araudi hori aintzat hartuta, aurrez aipatutako praktika hori arau-hauste larria da.